

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ – АНЕСТЕЗІОЛОГІВ У ПЕРІОД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	35
С.І. Воротинцев, С.М.Корогод, С.М.Гриценко, Т.О.Семенова	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	36
С.І. Воротинцев, К.А.Бойко, К.В.Серіков, І.О.Анікін, С.В.Григор'єв	
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЯК МЕТОДИЧНА ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	37
Ю.А. Ганошенко	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	38
О.В. Ганчева, О.В. Мельнікова, Т.А. Грекова, Є.В. Каджарян, М.І. Ісаченко, М.В. Данукало	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	40
К.І. Гейченко, О.А. Цупікова, Д.І. Дочинець	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ЗДМФУ.....	42
В.В. Гладишев, А.В. Курінний, І.А. Пухальська, В.В. Нагорний, Б.С. Бурлака	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВПРОВАДЖЕННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ФОРМ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ	43
С.В. Горбачова, С.А. Біленький, К.В. Левченко, Д.В. Робота, К.А. Бурлака	
ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ З ХІРУРГІЇ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ.....	44
В.О. Губка, С.Р. Вільданов, Є.І. Гайдаржі, М.Г.Головка, А.С. Проценко	
ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ MS TEAMS ТА MS FORMS У ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	45
В.С. Дмитрієв, В.П. Риженко	
ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИЧНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ НАПРЯМІВ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОП СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ» У ЗДМФУ (БАКАЛАВРСЬКИЙ І МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ)	47
Е.Ю. Дорошенко	
СТРАТЕГІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В МЕДИЧНИХ ЗВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ВОЄННОГО СТАНУ	49
С.Я. Доценко, Б.Б. Самура, І.В. Чорна, Т.Г. Шеховцева	
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ.....	50
О.К. Єренко	
МОЖЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В МІСТАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ	51
С.М. Завгородній, М.Б. Данилюк, М.А. Кубрак	
ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-РОЛЬОВИХ ІГОР «ЛІКАР-ПАЦІЄНТ» ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОФТАЛЬМОЛОГІЯ» В ЗДМФУ	54
Н.Г. Завгородня, О.О. Безденежна, К.О. Костровська, Л.Е. Саржевська	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ З БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТІВ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОПП «ФАРМАЦІЯ».....	55
Д.Г. Іванченко, Н.В. Крісанова, О.С. Шкода, Н.П. Рудько	

На початку іспиту голова атестаційної комісії в онлайн-відеорежимі відкривав конверт з обраним варіантом атестаційних завдань. Багаторівневі ситуаційні задачі складаються з декількох завдань. Перехід на наступний рівень можливий тільки після подолання попереднього. Як правило це логічна послідовність, що включає спочатку клінічну картину (скарги, анамнез та дані фізикального обстеження). Далі пропонується вибрати найбільш інформативний метод діагностики. На наступному етапі інтерпретуються діагностичні дані (наприклад томограма, сонограма та ін.). Наступний крок – діагноз. У кінці задачі пропонується призначити лікування. Завдання такого типу на наш погляд сприяють розвитку однієї з провідних якостей та досягнення основної мети навчання у медичному вищому навчальному закладі – формування клінічного мислення. Автоматичний підрахунок відсотку правильних відповідей нівелює суб'єктивність оцінювання та дає можливість швидкого отримання результатів. Microsoft Teams має гнучкі параметри. Зокрема можливим є відсотковий аналіз правильних відповідей на кожне питання для визначення валідності та ступеню складності. Важливою є також можливість зміни та пролонгації часу іспиту для студентів, що надзвичайно важливо в реаліях воєнного стану в державі, коли на жаль не у всіх студентів може бути можливість синхронного інтернет-підключення.

Висновки. Успішний досвід дистанційного формату проведення державної атестації дозволяє імплементувати дану форму іспиту в навчальний процес.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання атестації здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальностями галузі знань 22 “Охорона здоров'я” в умовах воєнного стану» від 19 березня 2022 р. № 316;

2. Наказ МОН України від 07.03.2022 р. №235 «Про деякі питання організації роботи закладів фахової передвищої, вищої освіти на час воєнного стану».

ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ MS TEAMS ТА MS FORMS У ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В.С. Дмитрієв, старший викладач; В.П. Риженко, доцент, кафедри медичної та фармацевтичної інформатики і новітніх технологій

За останні роки цифрова трансформація освіти принесла численні досягнення у способах взаємодії та співпраці здобувачів освіти і викладачів ЗВО. Однією з розповсюджених платформ для використання технологій дистанційної освіти є Microsoft Teams, яка зробила революцію в дистанційному навчанні та управлінні навчальним процесом. Ця платформа є оптимальною для здобувачів освіти з точки зору функціональності та зручності у користуванні. Саме тому MS Teams обрано як єдиний уніфікований засіб дистанційного навчання в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті.

MS Teams має ряд переваг для використання як засіб дистанційного та змішаного навчання. Серед них слід виділити наступні:

- Покращений зв'язок і співпраця між учасниками освітнього процесу: Microsoft Teams пропонує повний набір інструментів, які сприяють безперервному спілкуванню та співпраці між здобувачами освіти, викладачами та адміністрацією ЗВО. Завдяки таким функціям, як чат, відеоконференції та спільний доступ до файлів, MS Teams сприяє взаємодії в реальному часі, дозволяючи ефективно провадити освітній процес у ЗДМФУ у синхронному режимі з повною візуалізацією, а взаємозв'язок з сервісами MS Sharepoint та MS Stream дозволяє здобувачам освіти, за потреби, переглядати навчальний контент (відеозаписи занять та методичні матеріали) у асинхронному режимі.

- Спрощене керування командами: завдяки інтеграції різноманітних навчальних програм і ресурсів MS Teams діє як централізована платформа для керування завданнями, оцінюванням і відстеженням відвідуваності занять здобувачами освіти у межах команди MS Teams, створеної на

основі академічної студентської групи. Завдяки вбудованій функції «Оцінки», яка є своєрідним аналогом електронного журналу оцінок, викладачі можуть легко поширювати матеріали, своєчасно надавати відгуки та контролювати прогрес студентів, сприяючи, таким чином, формуванню організованого та ефективного середовища в навчальній команді.

- Платформа MS Teams надає викладачам можливість відтворювати динамічний професійний досвід роботи зі здобувачами освіти у віртуальному просторі. Завдяки таким функціям, як кімнати для сеансів, віртуальна дошка та спільний доступ до екрана, викладачі можуть проводити інтерактивні заняття, заохочувати участь у них здобувачів освіти і створювати можливості для спільного навчання.

Завдяки налаштуванням вкладок і додатків MS Teams дозволяє викладачам персоналізувати навчальне середовище відповідно до їхніх навчальних цілей і потреб здобувачів освіти. Викладачі можуть інтегрувати навчальні програми, створювати інтерактивні тести та організувати зміст у структурований спосіб, забезпечуючи адаптоване та збагачувальне навчання.

Досвід використання MS Teams у ЗДМФУ показав, що усі здобувачі в найкоротші терміни змогли адаптуватись до інтерфейсу та можливостей програми і успішно засвоюють освітні компетентності, передбачені освітніми компонентами та отримують відповідні результати навчання. Забезпечуючи зручний інтерфейс і різноманітні інтерактивні функції, MS Teams сприяє активній участі, співпраці та індивідуальному зворотному зв'язку, що призводить до підвищення мотивації та глибшого розуміння навчального матеріалу здобувачами освіти.

MS Teams дозволяє забезпечити справедливий та повноцінний доступ до освіти в умовах дистанційного навчання. Завдяки доступності на різних пристроях і операційних системах здобувачі освіти можуть підключатися та брати участь в освітніх заходах з будь-якого місця, незалежно від географічних чи соціально-економічних бар'єрів.

Окремо слід визначити, що сервіс Microsoft Forms – це онлайн програма для створення форм опитувань і тестів, яка є складовою частиною пакету Microsoft 365 та тісно інтегрована у сервіс MS Teams. Серед можливостей цього сервісу при використанні його в освітньому процесі варто виділити такі: багатий вибір типів вводу даних тестових запитань – вибір, текст, рейтинг, ранжування налаштування часових рамок; вибір категорій користувачів, які можуть брати участь в опитуваннях і тестуваннях; оцінювання отриманих відповідей та експрес-аналіз результатів тестувань за допомогою вбудованих засобів аналітики; можливість експорту даних в таблиці Microsoft Excel; спільна робота над формами та можливість надсилання форм для копіювання у якості шаблону іншими користувачами.

Інструментарій MS Forms набув широкого використання у ЗДМФУ як компонент оцінювання навчальних дисциплін під час проведення проміжного контролю в рамках навчальної дисципліни, як складова частина підсумкового контролю під час проведення екзаменаційних сесій та підсумкових атестацій, а також як інструмент для проведення опитувань та онлайн-анкетувань здобувачів освіти щодо оцінки якості освіти та вибору шляхів оптимізації освітнього процесу в ЗДМФУ. Процеси анкетування та оцінювання знань здобувачів освіти відбуваються з використанням незалежних автономних електронних ресурсів, на засадах добровільності та анонімності.

При проведенні заходів контролю академічної успішності із затверджених у встановленому порядку тестових баз з кожної навчальної дисципліни співробітниками Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти за допомогою MS Forms формуються варіанти тестових завдань для кожної навчальної дисципліни, які у подальшому використовуються для контролю академічної успішності здобувачів. Кожна тестова форма містить 80 запитань. Можливості сервісу MS Forms дозволяють виконати налаштування подання тестової форми: запитання та варіанти відповідей на них демонструються у довільному порядку, можливе налаштування часу складання форми, в режимі реального часу відбувається демонстрація результатів складання тесту. Таким чином, забезпечуються рівні умови складання іспитів для усіх категорій здобувачів освіти.

Сервіс MS Teams дозволяє інтегрувати можливості MS Forms при роботі зі здобувачами освіти в межах єдиного освітнього простору. Тестові форми, створені викладачем, призначаються для виконання здобувачам освіти у відповідних командах за допомогою сервісу «Завдання». Отже,

здобувачам освіти не потрібно окремо переходити за посиланнями для складання тестів, уся необхідна інформація про тест та можливість його проходження доступна прямо в додатку MS Teams. Результати виконання тестового завдання автоматично відображаються у розділі «Завдання» та «Оцінки», формуючи, таким чином, електронний журнал оцінок академічної групи в межах MS Teams. Викладачу доступний зручний інтерфейс перегляду результатів тестування, що значно спрощує організацію оцінювання знань здобувачів освіти.

Висновки. Інтеграція Microsoft Teams у навчальний процес ЗДМФУ кардинально змінила спосіб взаємодії, співпраці та навчання здобувачів освіти та викладачів. Викладачі можуть ефективно організувати освітній процес в умовах дистанційного навчання, використовуючи його переваги: розширене спілкування, спрощення організації освітнього процесу в рамках єдиного освітнього електронного середовища і персоналізований досвід навчання. Крім того, із запровадженням нових можливостей і функцій MS Teams продовжує розвиватися та позитивно впливати на освітнє середовище, покращуючи залучення здобувачів освіти і доступ до освіти. Використання сервісів MS Teams та MS Forms є невід’ємною частиною освітнього процесу ЗДМФУ та дозволяє повноцінно забезпечувати освітній процес за змішаною формою навчання.

ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИЧНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ НАПРЯМІВ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОП СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ» У ЗДМФУ (БАКАЛАВРСЬКИЙ І МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ)

Е.Ю. Дорошенко, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор

Інтеграція медичних і педагогічних напрямів сучасної науки має давнє історичне підґрунтя. На працях видатних вчених прослідковується їх різнопланова діяльність як вчених, винахідників, педагогів, громадських і політичних діячів, тощо.

У цьому контексті, слід згадати Гіппократа – одного із засновників класичної доказової медицини (460 р. до н.е. – 370 р. до н.е.). Традиційно діяльність Гіппократа визначають як одного із засновників лікарської справи, дослідники вважають його автором, актуальної, сьогодні, «Клятви Гіппократа». До його спадку також відносять значний внесок у розвиток практичних хірургічних та ортопедичних маніпуляцій, впорядкування системи медичних знань, які викладено у його відомому науковому трактаті – «Corpus Hippocraticum», який містить розділи «Епідемії», «Про рани голови», «Про переломи», «Про повітря, води і місцевості», та ін.

Він вважав значущими вимоги до гігієни пацієнтів і лікарів, помірність у їжі, Гіппократ був переконаний, що, у процесі лікування, слід «дотримуватися шляху, накресленого природою»...

Вищезазначене, дозволяє констатувати, що у працях Гіппократу вже наявні передумови виникнення інтеграції актуальних профілактико-реабілітаційних підходів у медицині.

Також важливими є погляди Авіценни (980 – 1037) – перського науковця-енциклопедиста, філософа, лікаря, хіміка, астронома, теолога, поета.

Він є автором 456 трактатів з різних галузей науки (до нашого часу, збереглися, близько 240), з яких 40 – присвячені медицині. Найвідомішими роботами є «Книга зцілення», і «Канон лікарської науки», які були основним підручниками для вивчення медицини у багатьох середньовічних університетах.

У трактаті «Канон лікарської науки» Авіценна надає широке теоретичне обґрунтування сонячних і повітряних ванн, режиму харчування й використання фізичних вправ людьми різного віку з профілактичною і лікувальною метою.

Також широко відомі постулати Авіценни про формування здорового способу життя, що дозволяє констатувати, про його значний внесок у розвиток, саме, інтеграційних спрямувань у сучасне наукове знання.